

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Morski i Rybacki

Program Operacyjny „Rybacktwo i Morze” w 2019 r.

W roku 2019 Program Operacyjny „Rybacktwo i Morze” wszedł w kluczową fazę realizacji. Ze względu na zakaz połowów dorsza na Morzu Bałtyckim rozpoczęły się prace związane ze zmianą Programu Operacyjnego, zarówno poprzez zmianę systemu rekompensat, jak i przesunięcie środków pomiędzy działaniami. Istotne były również finansowe aspekty wdrażania Programu. Z jednej strony dokonywany był przegląd celów pośrednich ram wykonania, z drugiej był to drugi rok w którym obowiązywała zasada n+3.

Zgodnie z wytycznymi dla państw członkowskich w sprawie europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych w sprawie ram wykonania, przeglądu i rezerwy wykonania (EGESIF_18-0021-0119/06/2018), do wartości celów pośrednich dla wskaźników finansowych na 2018 r. można było zaliczyć również kwoty wydatków publicznych dotyczących wydatków poniesionych przez beneficjentów do końca 2018 r., poświadczonych przez Instytucję Certyfikującą do Komisji Europejskiej w 2019 r.

Intensyfikacja prac pozwoliła osiągnąć najważniejsze cele finansowe tego roku, pozwalając na pełną realizację zasady n+3 oraz realizację ram wykonania. Zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej z dnia 12 września 2019 r. zostały osiągnięte cele pośrednie w ramach wszystkich priorytetów PO RYBY 2014 – 2020, z wyjątkiem priorytetu 6 *Wspieranie wdrażania zintegrowanej polityki morskiej*, w ramach którego nie została podpisana żadna umowa do końca 2018 r.

Rok 2019 był drugim rokiem obowiązywania zasady n+3 w ramach Programu Operacyjnego "Rybacktwo i Morze" i jej wykonanie stanowiło kluczowe wyzwanie dla prawidłowej realizacji PO RYBY 2014 – 2020. Instytucja Zarządzająca prowadziła monitoring realizacji zasady n+3 oraz podejmowała działania naprawcze. Inicjowano ogłaszanie przez Prezesa ARiMR kolejnych naborów wniosków o dofinansowanie, ze szczególnym uwzględnieniem działań, w których możliwe było sprawne rozpatrzenie dokumentacji składanej przez wnioskodawców oraz certyfikacja wydatków do KE w możliwie najkrótszym czasie. Ponadto Instytucja Zarządzająca przekazywała do ARiMR wytyczne w zakresie przyspieszenia weryfikacji wniosków o płatność.

W ARiMR w celu podniesienia poziomu wydatkowania środków w 2019 r. przyjęto jako priorytetowe rozpatrywanie wniosków w ramach PO RYBY 2014–2020, dokonano przesunięć rozpatrywania wniosków pomiędzy poszczególnymi oddziałami. Pracownikom umożliwiono pracę w godzinach nadliczbowych, wprowadzono zasadę szybkiego reagowania na pojawiające się problemy przy weryfikacji, zwiększono liczbę osób zajmujących się weryfikacją wniosków przez delegowanie pracowników z innych jednostek organizacyjnych ARiMR. Ponadto wprowadzono cotygodniowy monitoring wypłat i rozliczeń zaliczek przygotowywany na podstawie danych z oddziałów regionalnych oraz danych z systemu informatycznego. ARiMR informowała beneficjentów o możliwości wcześniejszej wypłaty środków dotyczących kosztów dotychczas poniesionych, nawiązywała bezpośrednie kontakty z beneficjentami

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Morski i Rybacki

w celu bieżącego monitorowania realizacji operacji, wystąpiono także do Beneficjentów o terminowe rozliczanie wniosków.

W wyniku podjętych działań nastąpił wzrost poziomu certyfikowanych środków objętych umowami o dofinansowanie m.in. przez przesunięcia realizacji inwestycji poprzez aneksowanie umów poprzez przyspieszenie terminu złożenia przez beneficjentów wniosków o płatność albo podzielenie operacji na etapy w sposób umożliwiający refundację części wydatków.

W ramach Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze” na lata 2014-2020 Polska jako kraj członkowski musiała poświadczyć kwotę 51 865 295,77 EUR, aby móc spełnić zasadę n+3 w 2019 roku. W 2019 roku zostały przekazane do Komisji Europejskiej poświadczenia na kwotę łączną 56 287 418,09 EUR, dzięki której Polska spełniła powyższą zasadę i uniknęła anulowania części kwoty w ramach programu operacyjnego.

Niewątpliwie najważniejszym wydarzeniem dla rybołówstwa morskiego w Polsce w 2019 r. było wprowadzenie zakazu połowów dorsza na Morzu Bałtyckim, najpierw dotyczące 2019 r. a później również lat następnych. Począwszy od września 2019 r. zostały rozpoczęte prace mające na celu zmianę Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze”, które w znacznej mierze zostały skierowane na realokację środków – zarówno w zakresie przyznanej rezerwy wykonania, przeniesienia środków z rezerwy wykonania dla Priorytetu 6, jak i przesunięć środków pomiędzy priorytetami i działaniami. Opracowany projekt zmiany programu operacyjnego w zakresie rekompensat związanych z zakazem połowów dorsza na Morzu Bałtyckim miał zostać przedstawiony Komisji Europejskiej niezwłocznie po uchwaleniu przepisów w tym zakresie, co nie miało miejsca do chwili złożenia niniejszego sprawozdania, ze względu na inne zmiany rozporządzeń unijnych, nastawionych na przeciwdziałanie skutkom epidemii koronawirusa COVID -19.

W zakresie wdrażania PO RYBY 2014 – 2020 kluczowe zmiany dotyczyły nowelizacji *Zasad konkurencyjnego wyboru wykonawców*. Mając na uwadze doświadczenia z pierwszego roku obowiązywania zasad konkurencyjnego wyboru wykonawców, w tym sugestie i uwagi ze strony Beneficjentów Programu oraz instytucji pośredniczących, został opracowany projekt zmienionych *Zasad...*, mający na celu zminimalizowanie obciążeń dla Beneficjentów, przy jednoczesnym zachowaniu obowiązków związanych z promowaniem konkurencyjności.

Do najważniejszych zmian, jakie zostały wprowadzone w wyniku nowelizacji *Zasad...* należą:

1. Portal ogłoszeń ARiMR

Wprowadzono możliwość zamieszczenia ogłoszeń na dedykowanym portalu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, jednocześnie pozostawiając możliwość wyboru dotychczasowych ścieżek upublicznienia zapytań ofertowych.

2. Zmiana progów finansowych dla zamówień

Wyłączono z obowiązków stosowania zasad konkurencyjności zamówień nieprzekraczających 20 000 zł netto. Ponadto, tryb uproszczony do stosowania zamówień został ustanowiony na poziomie pomiędzy 20 000 zł netto do 50 000 zł netto. W tym przedziale jedynym obowiązkiem Beneficjenta jest przedłożenie trzech ofert.

3. Doprecyzowanie przepisów

W zmienionych *Zasadach*... doprecyzowano szereg przepisów, które generowały wątpliwości i na które zwracały uwagę instytucję pośredniczące i Beneficjenci programu:

- dodano obowiązek opisanie i udokumentowanie poszczególnych elementów postępowania albo rezygnacji z niektórych procedur,
- określono, które zamówienia powinny zostać zsumowane na potrzeby obliczenia wartości zamówienia,
- dopuszczono możliwość publikacji ogłoszenia o zamówieniu na branżowej stronie internetowej o zasięgu ogólnopolskim (zapewniającej wyższy stopień upublicznienia dla potencjalnych wykonawców niż strona internetowa Beneficjenta)
- skrócono minimalny termin składania ofert do 7 dni roboczych,
- dookreślono, w jakich przypadkach Beneficjent powinien odrzucić złożoną ofertę,
- dodano obowiązek opisanie przyczyn odrzucenia ofert w protokole z postępowania,
- dookreślono elementy, które powinien zawierać opis działań podjętych przez Beneficjenta w celu zachowania konkurencyjnego trybu wyboru wykonawców, w przypadku zamówień przeprowadzonych nie później niż w dniu 8 czerwca 2018 r.

4. Wyjątki od stosowania Zasad...

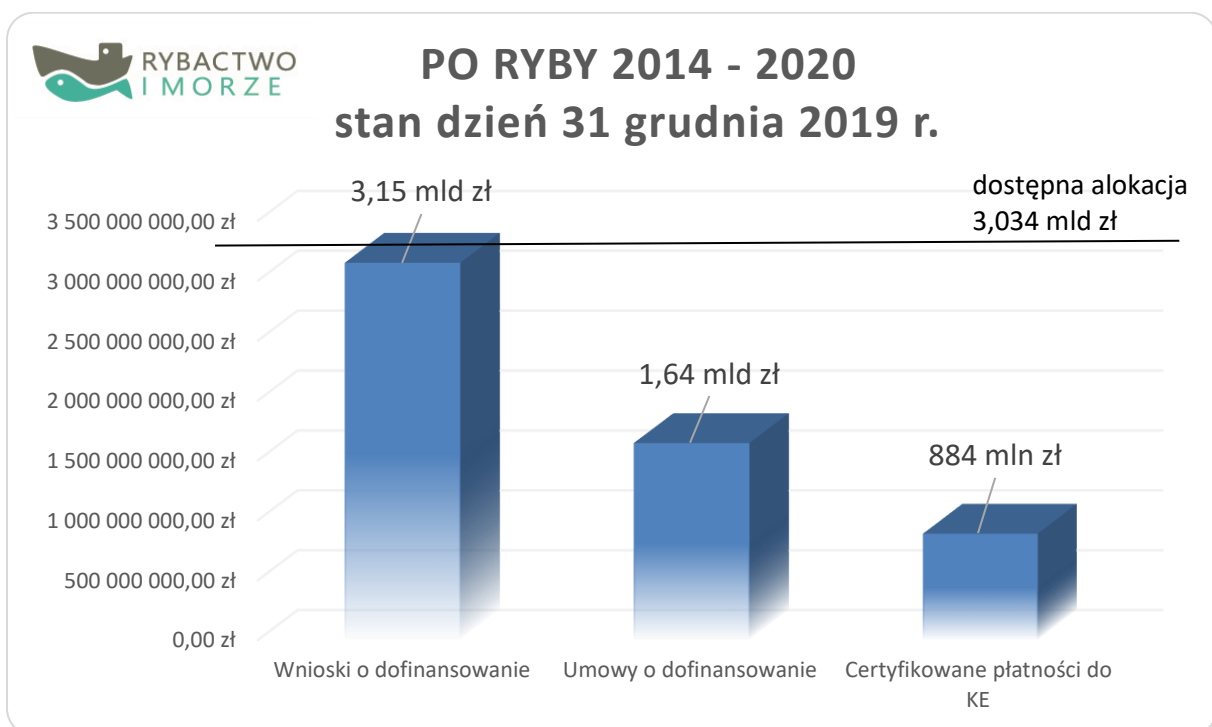
Zmienione *Zasady*... dają możliwość odstępiania od stosowania *Zasad*... w wyjątkowych przypadkach, do których należą przede wszystkim sytuacje, w których zamówienie może być zrealizowane tylko przez jednego wykonawcę, dostaw rzeczy wytwarzanych jedynie na potrzeby badawcze, umów z zakresu prawa pracy, przesyłek pocztowych, dobrowolnego stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych.

Warunkiem odstępiania od stosowania zasad przewidzianym w projekcie jest dodatkowo opisanie i udokumentowanie powodów odstępiania przez Beneficjenta od stosowania *Zasad*...

5 Dostosowanie do nowego taryfikatora KE

W dniu 15 maja 2019 r. Komisja Europejska wydała nową decyzję ustanawiającą wytyczne dotyczące ustalania korekt finansowych, które należy wprowadzić wydatki finansowane przez Unię z tytułu niezgodności z obowiązującymi przepisami dotyczącymi zamówienia publiczne. Taryfikator korekt do zasad konkurencyjnego wyboru wykonawców w ramach Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze” został dostosowany do ww. decyzji KE.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. w ramach Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze” złożono wnioski na łączną kwotę dofinansowania 3 148 824 173,03 zł (731 808 165,16 euro), co stanowi 103,79% alokacji Programu. Zakontraktowano środki w wysokości 1 643 684 411,61 zł (382 151 644,51 euro), co stanowi 53,79% alokacji Programu. Uwzględniając zaliczki, wypłacono środki w wysokości 1 072 953 243,42 zł (249 361 635,10 euro), co stanowi 35,37% alokacji PO RYBY 2014 – 2020. We wnioskach o płatność do Komisji Europejskiej zadeklarowano wydatki w wysokości 884 326 929,29 zł (205 368 013,01 euro) wkładu publicznego, co odpowiada 28,90% alokacji Programu.

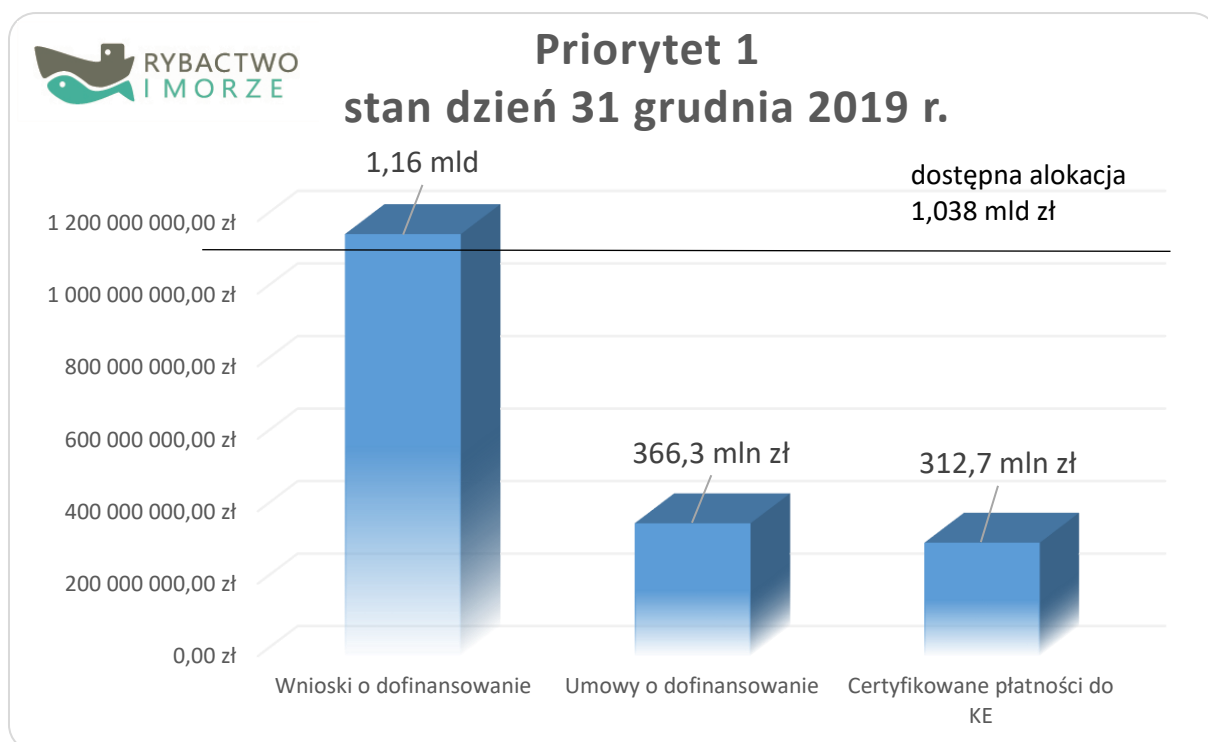

Realizacja Priorytetów w 2019 r.

Priorytet 1 Promowanie rybolówestwa zrównoważonego środowiskowo, innowacyjnego, konkurencyjnego i opartego na wiedzy

W ramach Priorytetu 1 w 2019 roku przeprowadzono 14 naborów wniosków o dofinansowanie w ramach 10 działań. W 2019 r. w ramach Priorytetu 1 złożono wnioski o dofinansowanie na kwotę 474 261 797,38 zł (110 221 669,00 EUR), zakontraktowano środki w wysokości 155 492 197,91 zł (36 137 444,90 EUR), wypłacono środki w wysokości 137 571 113,07 zł (31 972 462,83 EUR). Spośród 1434 podpisanych umów, najwięcej zostało zawartych w ramach działania 1.10 "Tymczasowe zaprzestanie działalności"- 1084 umowy na kwotę 52 950 000 zł (12 305 940,32 EUR).

Zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej z dnia 12 września 2019 r. zostały osiągnięte cele pośrednie w ramach ww. Priorytetu. W związku z tym został dokonany podział rezerwy wykonania w wysokości 14 437 109 EUR do działania 1.4 "Ochrona i odbudowa morskiej różnorodności biologicznej i ekosystemów morskich oraz systemy rekompensat w ramach zrównoważonej działalności połowowej" w wysokości 12 632 919 EUR oraz działania 1.10 "Tymczasowe zaprzestanie działalności" w wysokości 1 804 190 EUR.

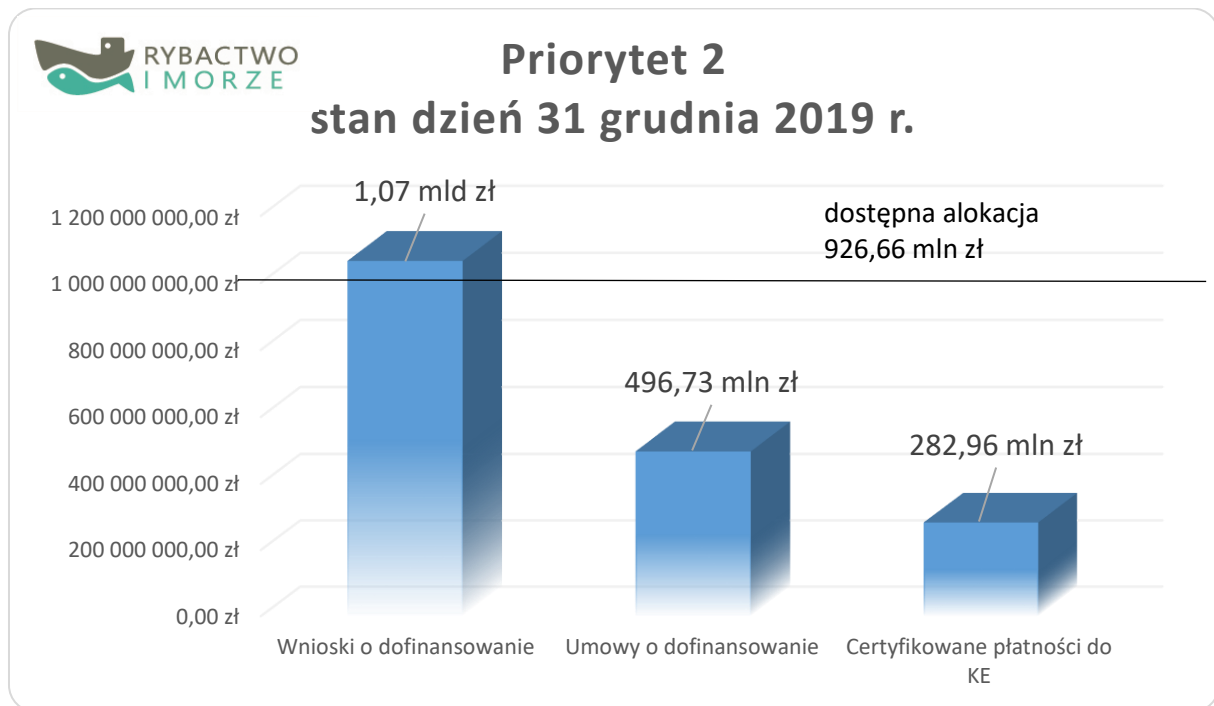

W ramach Priorytetu 1, według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. w ramach Programu Operacyjnego „Rybacktwo i Morze” złożono wnioski na łączną kwotę dofinansowania 1 163 473 648,58 zł (270 399 193,22 euro), co stanowi 112,13% alokacji tego Priorytetu. Zakontraktowano środki w wysokości 609 612 126,57 zł (141 678 006,55 euro), co stanowi 58,75% alokacji Priorytetu 1. Uwzględniając zaliczki, wypłacono środki w wysokości 366 339 097,78 zł (85 139 699,21 euro), co stanowi 35,31% alokacji tego Priorytetu. We wnioskach o płatność do Komisji Europejskiej zadeklarowano wydatki w wysokości 312 743 411,78 zł (72 227 703,94 euro) wkładu publicznego, co odpowiada 30,14 % alokacji Priorytetu 1.

Priorytet 2 Wspieranie zrównoważonej środowiskowo, innowacyjnej, zasobooszczędnej, konkurencyjnej akwakultury, opartej na wiedzy

W ramach Priorytetu 2 w 2019 roku przeprowadzono 4 nabory wniosków o dofinansowanie w ramach 2 działań. W 2019 r. w ramach Priorytetu 2 złożono wnioski o dofinansowanie na kwotę 189 321 405,60 zł (43 999 582,97 EUR), zakontraktowano środki w wysokości

106 443 912,64 zł (24 738 289,63 EUR), wypłacono środki w wysokości 78 680 383,09 zł (18 285 856,44 EUR). Spośród 165 podpisanych umów, najczęściej zostało zawartych w ramach działania 2.3 "Inwestycje produkcyjne w akwakulturę- 154 umowy na kwotę 95 580 438,34 zł (22 213 544,28 EUR).

Zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej z dnia 12 września 2019 r. zostały osiągnięte cele pośrednie w ramach ww. Priorytetu. W związku z tym został dokonany podział środków finansowych w ramach rezerwy wykonania w wysokości 14 328 941 EUR w całości do działania 2.3 "Inwestycje produkcyjne w akwakulturę".

W ramach Priorytetu 2, według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. w ramach Programu Operacyjnego „Rybacko i Morze” złożono wnioski na łączną kwotę dofinansowania 1 065 161 669,77 zł (247 550 820,34 euro), co stanowi 114,95% alokacji tego Priorytetu. Zakontraktowano środki w wysokości 496 734 660,84 zł (115 444 515,39 euro), co stanowi 53,60% alokacji Priorytetu 2. Uwzględniając zaliczki, wypłacono środki w wysokości 356 101 685,02 zł (82 760 454,82 euro), co stanowi 38,43 % alokacji PO RYBY 2014 – 2020. We wnioskach o płatność do Komisji Europejskiej zadeklarowano wydatki w wysokości 282 960 474,87 zł (66 044 431,19 euro) wkładu publicznego, co odpowiada 30,54% alokacji Priorytetu 2.

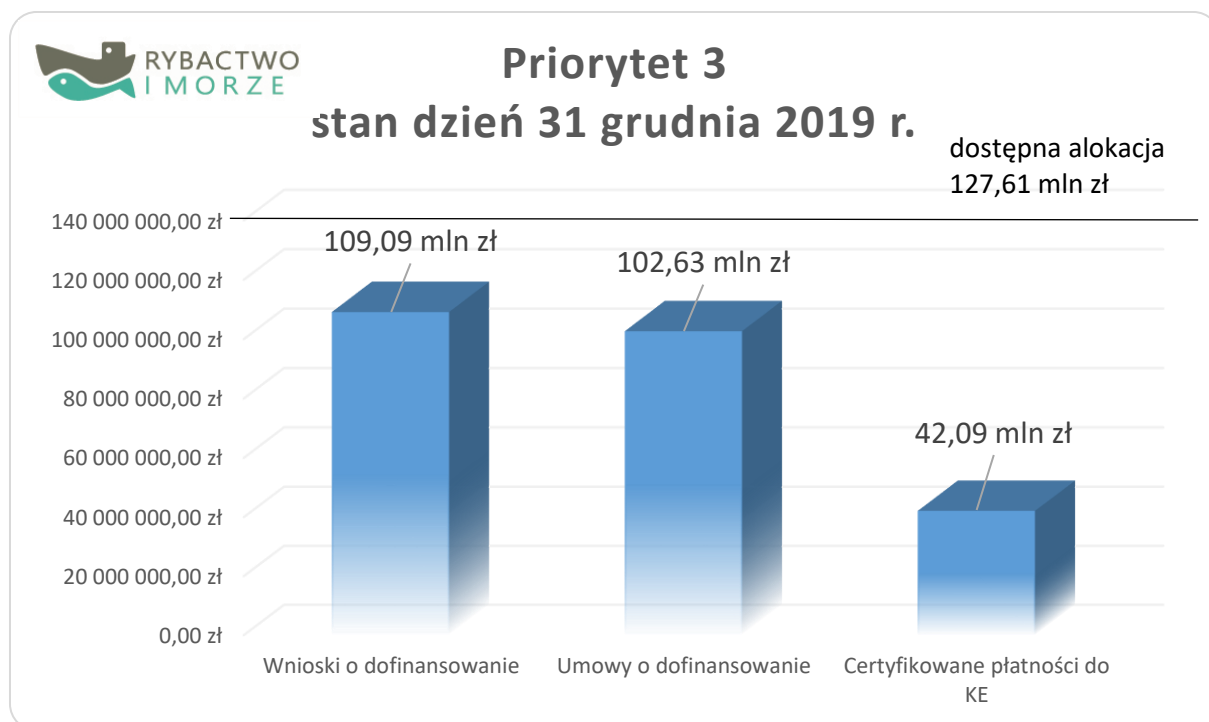
Priorytet 3 Wspieranie wdrażania Wspólnej Polityki Rybołówstwa

W ramach Priorytetu 3 w 2019 r. przeprowadzono 7 naborów wniosków o dofinansowanie w ramach działania 3.1 "Kontrola i egzekwowanie".

W 2019 r. w ramach Priorytetu 3 złożono wnioski o dofinansowanie na kwotę 5 430 718,00 (1 262 135,82 EUR), zakontraktowano środki w wysokości 656 205,70 zł (152 506,67 EUR), wypłacono środki w wysokości 11 676 954,77 zł (2 713 803,75 EUR). Spośród 4 podpisanych umów, najwięcej zostało zawartych w ramach działania 3.1 "Kontrola i egzekwowanie" - 4 umowy na kwotę 656 205,70 zł (152 506,67 EUR).

Zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej z dnia 12 września 2019 r. zostały osiągnięte cele pośrednie w ramach ww. Priorytetu. W związku z tym został dokonany podział środków finansowych w ramach rezerwy wykonania w wysokości 1 789 490 EUR do działania 3.1 "Kontrola i egzekwowanie", poddziałanie 3.1.1 w wysokości 546 202 EUR, do poddziałania 3.1.2 w wysokości 685 714 EUR oraz do działania 3.2 "Gromadzenie danych" w wysokości 557 574 EUR.

W ramach Priorytetu 3, według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. w ramach Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze” złożono wnioski na łączną kwotę dofinansowania 109 089 975,53 zł (25 353 252,66 euro), co stanowi 85,48% alokacji tego Priorytetu. Zakontraktowano środki w wysokości 102 632 050,29 zł (23 852 386,89 euro), co stanowi 80,42% alokacji Priorytetu 3. Wypłacono środki w wysokości 45 343 834,15 zł (10 538 215,62 euro), co stanowi 35,53% alokacji PO RYBY 2014 – 2020. We wnioskach o płatność do Komisji Europejskiej zadeklarowano wydatki w wysokości 42 088 996,14 zł (9 733 158,95 euro) wkładu publicznego, co odpowiada 28,90% alokacji Priorytetu 3.

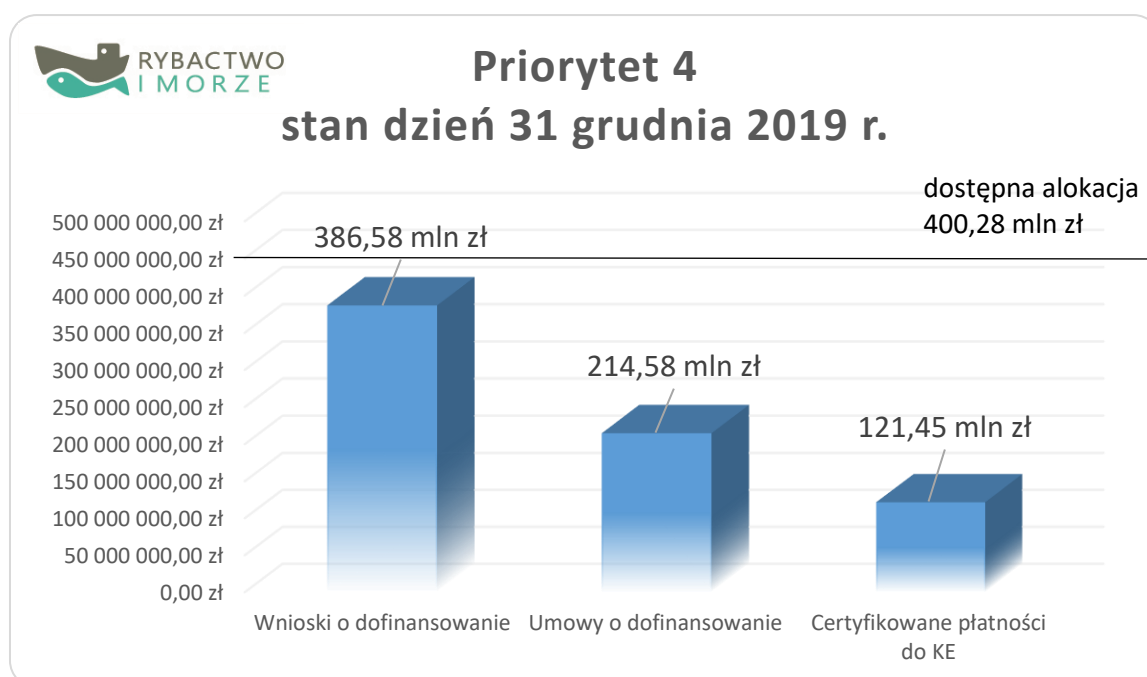

Priorytet 4 Zatrudnienie i spójność terytorialna na obszarach rybackich

W 2019 r. w ramach Priorytetu 4 złożono wnioski o dofinansowanie na kwotę 103 449 922,42 zł (24 042 465,93 EUR), zakontraktowano środki w wysokości 43 986 520,74 zł (10 222 766,74 EUR), wypłacono środki w wysokości 88 326 303,07 zł (20 527 633,88 EUR). Spośród 384 podpisanych umów, najwięcej zostało zawartych w ramach działania 4.2 "Realizacja lokalnych strategii rozwoju" - 367 umów na kwotę 43 171 156,24 zł (10 033 270,48 EUR).

Zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej z dnia 12 września 2019 r. zostały osiągnięte cele pośrednie w ramach ww. Priorytetu. W związku z tym został dokonany podział środków finansowych w ramach rezerwy wykonania w wysokości 6 278 114 EUR do działania 4.2 "Realizacja lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność" w wysokości 6 101 643 EUR oraz do działania 4.3 "Działania z zakresu współpracy" w wysokości 176 471 EUR.

W ramach Priorytetu 4, według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. w ramach Programu Operacyjnego „Rybacko i Morze” złożono wnioski na łączną kwotę dofinansowania 386 579 909,97 zł (89 843 801,70 euro), co stanowi 96,58% alokacji tego priorytetu. Zakontraktowano środki w wysokości 214 579 672,23 zł (49 869 776,01 euro), co stanowi 53,61% alokacji Priorytetu 4. Uwzględniając zaliczki, wypłacono środki w wysokości 159 470 600,29 zł (37 062 052,68 euro), co stanowi 39,84% alokacji PO RYBY 2014 – 2020. We wnioskach o płatność do Komisji Europejskiej zadeklarowano wydatki w wysokości 121 446 963,46 zł (28 260 025,50 euro) wkładu publicznego, co odpowiada 32,98% alokacji Priorytetu 4.

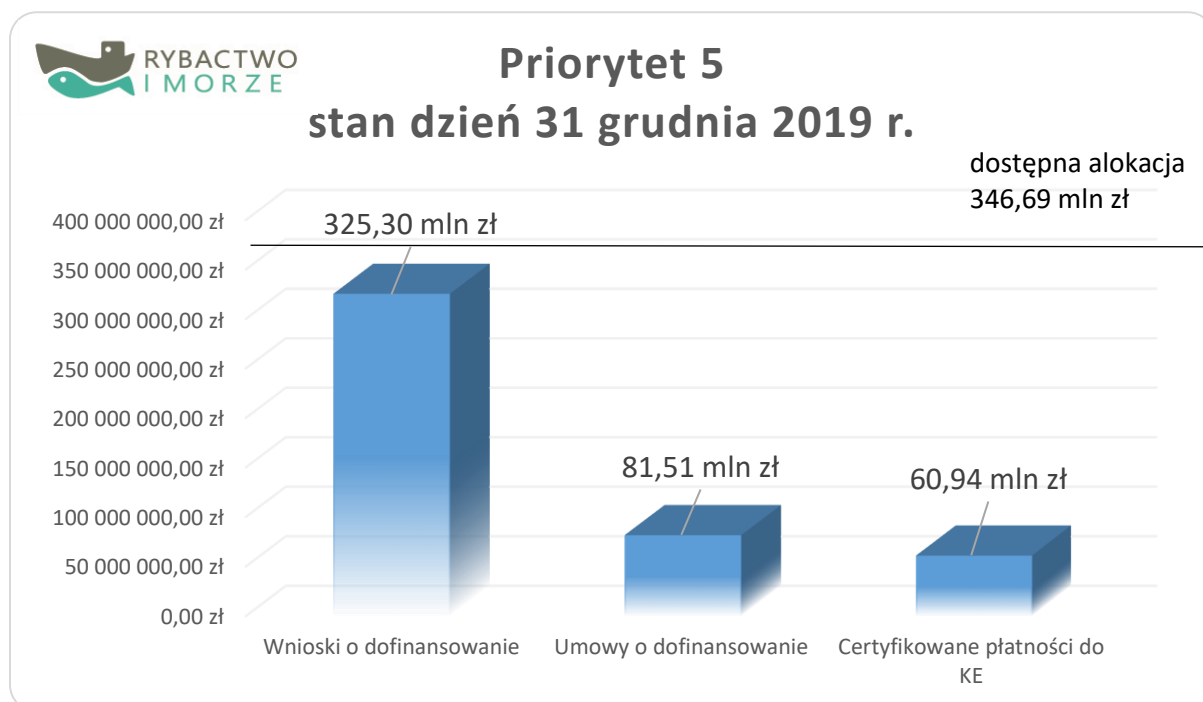

Priorytet 5 Wspieranie obrotu i przetwarzania

W ramach Priorytetu 5 w 2019 roku przeprowadzono 2 nabory wniosków o dofinansowanie w ramach 2 działań. W 2019 r. w ramach Priorytetu 5 złożono wnioski o dofinansowanie na kwotę 15 362 407,312,42 zł (3 570 327,99 EUR), zakontraktowano środki w wysokości 48 174 071,66 zł (11 195 982,07 EUR), wypłacono środki w wysokości 41 230 336,26 zł (9 582 210,71 EUR). Spośród 85 podpisanych umów, najwięcej zostało zawartych w ramach działania 5.4 "Przetwarzanie produktów rybołówstwa i akwakultury"- 8 umów na kwotę 9 383 988,08 zł (2 180 902,68 EUR).

Zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej z dnia 12 września 2019 r. zostały osiągnięte cele pośrednie w ramach ww. Priorytetu. W związku z tym został dokonany podział środków finansowych w ramach rezerwy wykonania w wysokości 5 127 520 EUR w całości do działania 5.3 "Środki dotyczące obrotu".

W ramach Priorytetu 5, według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. w ramach Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze” złożono wnioski na łączną kwotę dofinansowania 325 304 683,92 zł (75 603 022,20 euro), co stanowi 93,83% alokacji tego Priorytetu. Zakontraktowano środki w wysokości 81 511 133,86 zł (18 943 742,18 euro), co stanowi 39,01% alokacji Priorytetu 5. Uwzględniając zaliczki, wypłacono środki w wysokości 81 511 133,86 zł (18 943 742,18 euro), co stanowi 23,51% alokacji PO RYBY 2014 – 2020. We wnioskach o płatność do Komisji Europejskiej zadeklarowano wydatki w wysokości 60 939 507,57 zł (14 170 160,06 euro) wkładu publicznego, co odpowiada 17,58% alokacji Priorytetu 5.

Priorytet 6 Zintegrowana Polityka Morska

Działania tego priorytetu obejmują tzw. projekty miękkie polegające na publikacjach naukowych oraz promowaniu środowiska morskiego. Katalog beneficjentów był ograniczony w głównej mierze do podmiotów publicznych realizujących zadania statutowe objęte działem administracji rządowej gospodarka morską, jednak podmioty te nie były zainteresowane realizowaniem działań objętych Priorytetem 6.

Ze względu na specyfikę operacji od kwietnia 2018 r. nie zostały przeprowadzone nowe nabory wniosków o dofinansowanie. Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. spośród 10 złożonych wniosków o dofinansowanie w ocenie znajdował się 1 wniosek o dofinansowanie złożony w ramach działania 6.1 "Zintegrowany Nadzór Morski". W przypadku 5 wniosków o dofinansowanie wnioskodawca podjął decyzję o wycofaniu wniosków z dalszej oceny, zaś w przypadku 4 wniosków o dofinansowanie odmówiono przyznania pomocy finansowej. Wśród najczęstszych przyczyn negatywnej weryfikacji wniosków można wymienić brak dostarczenia przez wnioskodawcę, mimo dwukrotnych wezwań, wymaganych dokumentów i wyjaśnień.

Mając na uwadze stopień wdrożenia działań w ramach ww. Priorytetu, zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej z dnia 12 września br. nie zostały osiągnięte cele pośrednie określone w Programie Operacyjnym, w związku z czym rezerwa wykonania zostanie przesunięta do pozostałych priorytetów.

W ramach Priorytetu 6, według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. złożono wnioski na łączną kwotę dofinansowania 3 660 935,08 zł (850 826,22 euro), co stanowi 27,45% alokacji tego Priorytetu. Nie podpisano żadnej umowy o dofinansowanie.

